

**State of Israel
Ministry of Education**

Exam type:

א. *Bagrut* for high schools

ב. *Bagrut* for external examinees

Exam date: Summer 2016

Exam number: 904041

For external examinees – **45**

Appendix: Syllabus (for Exam 45 only)

English translation (3)

מדינת ישראל

משרד החינוך

סוג הבחינה:

א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים

ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים

מועד הבחינה: קיץ תשע"ו, 2016

מספר השאלון: 904041

לנבחנים אקסטרניים – **45**

נספח: תכנית הלימודים (לשאלון 45 בלבד)

תרגום לאנגלית (3)

**Hebrew and World
Literature**

For Olim

2 points

ספרות עברית וכללית

לעולים חדשים

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה:

בשאלון זה ארבעה פרקים.

פרק ראשון: שירה (שירת ימי הביניים, שירת ביאליק,

שירת המאה ה-20) – $(12 \times 2) = 24$ נקודות

פרק שני: סיפור קצר – $(12 \times 2) = 24$ נקודות

פרק שלישי: דרמה – $(26 \times 1) = 26$ נקודות

פרק רביעי: רומאן, נובלה

וספרי קריאה – $(26 \times 1) = 26$ נקודות

סה"כ – 100 נקודות

כל הפרקים בבחינה הם **חובה**.

ענה על השאלות לפי ההוראות האלה:

מהפרק הראשון (שירה) ענה על שתי שאלות.

מהפרק השני (סיפור קצר) ענה על שתי שאלות.

מהפרק השלישי (דרמה) ענה על שאלה אחת.

מהפרק הרביעי (רומן וספרי קריאה) ענה על שאלה אחת.

ג. חומר עזר מותר בשימוש:

(1) מילון לפי בחירת הנבחן.

(2) לנבחנים אינטרניים: רשימה מודפסת של

היצירות שנלמדו.

(3) לנבחנים אקסטרניים: תכנית הלימודים

מצורפת.

ד. הוראות מיוחדות:

(1) רשום בראש כל תשובה את מספר הפרק ואת

מספר השאלה שבחרת להשיב עליה.

(2) אין להדגים באמצעות אותה יצירה בתשובות

שונות.

(3) לנבחנים אינטרניים: חובה לצרף למחברת את

רשימת היצירות שנלמדו.

Instructions to examinees

א. Duration of exam: Three hours

ב. Exam structure and breakdown of points:

This exam consists of four parts.

Part I: Poetry (Medieval Poetry, the Poetry of Bialik,

20th-Century Poetry) – $(2 \times 12) = 24$ points

Part II: Short Story – $(2 \times 12) = 24$ points

Part III: Drama – $(1 \times 26) = 26$ points

Part IV: Novel, Novella

and Other Fiction – $(1 \times 26) = 26$ points

Total – 100 points

All parts of the exam are **compulsory**.

Answer the questions according to the following instructions:

In Part I (Poetry), answer two questions.

In Part II (Short Story), answer two questions.

In Part III (Drama), answer one question.

In Part IV (Novel and Other Fiction), answer one question.

ג. Material that may be used during the exam:

(1) A dictionary of the student's choice

(2) Internal examinees: a printed list of works studied in class

(3) External examinees: the attached syllabus

ד. Special instructions:

(1) At the beginning of each answer, write the number of the part and the number of the question you are answering.

(2) Do not use examples from the same work in more than one answer.

(3) Internal examinees: You must attach the printed list of works studied in class to the answer booklet.

Write only in the answer booklet. Use separate pages for everything you want to use as draft material (outlines, etc.).

Write "טייטה" at the top of each draft page. If you write draft material outside the answer booklet, your exam may be disqualified!

Good Luck!

בהצלחה!

Questions

Part I – Poetry

(Medieval Poetry, the Poetry of Bialik, 20th-Century Poetry)

Answer two of the questions 1-18 (each question – 12 points; total – 24 points).

Medieval Poetry [שירת ימי הביניים]

1. Read the following poem and answer the question below.

ראה שמש / שלמה אבן-גבירול

ראה שמש לעת ערב אדמה / כאלו לבשה תולע למכסה,
תפשט פאתי צפון וימין / ורוח ים בארגמן תכסה,
וארץ – עזבה אותה ערמה / בצל הלילה תלין ותחסה,
והשחק אזי קדר, כאלו / בשק על מות יקותיאל מכסה.

Explain how the motif of clothing and colors in this poem links the description of the sunset and the death of Yekutiel.

Bring an example/examples to support your answer.

2. Read the following poem and answer the question below.

לאטן דברי שירן / שלמה אבן-גבירול

לאטן דברי שירן, דבורה, / אשר קרית "שמע" מפיה יקרא,
מיחדת ומארכת ב"אחד" / ומתות בזכר רם ונורא,
אשר נתן דבש תחת לשונך / ושם לך להדף אויבך מררה.
הלא אם את בעיניך קטנה – / כבודה את ולך משפט בכורה.
חמודות טהרו אותך, ואינך / כשרץ עוף אכל צפור טהורה.

Explain the role of the contrasts [ניגודים] in the poem in the characterization of the bee.

3. Read the following poem and answer the question below.

כְּתָנוֹת פָּסִים / מֹשֶׁה אֲבֶן-עֶזְרָא

כְּתָנוֹת פָּסִים / לְבֶשׂ הֶגֶן / וְכִסּוֹת רִקְמָה / מִיְּדֵי דְשָׂאוֹ,
וּמַעֲלֵל תְּשֻׁבָּץ / עֲטָה כָּל יֶעֶץ / וּלְכֹל עֵץ / הִרְאָה פְּלֹאוֹ.
כָּל צִיץ חֲדָשׁ / לְזֶמֶן חֲדָשׁ / יֵצֵא שׁוֹחֵק / לְקִרְאָת בּוֹאוֹ –
אֵךְ לְפִנְיָהֶם / שׁוֹשֵׁן עֶבֶר, / מְלֻךְ, כִּי עַל / הַיָּרֵם כָּסָאוֹ.
יֵצֵא מִבֵּין / מְשֻׁמֵּר עָלָיו / וַיִּשְׁנֶה אֶת / בְּגָדֵי כְלָאוֹ.
מִי לֹא יִשְׁתָּה / יֵינוֹ עָלָיו – / הָאִישׁ הַהוּא / יֵשֵׁא חֲטָאוֹ!

Clothing is a central motif in this poem.

Describe this motif and explain its role in the portrayal of the meaning of the poem.

The Poetry of Bialik

4. Read the following poem and answer the question below.

הַכְּנִיסִינִי תַּחַת כָּנָפְךָ / חיים נחמן ביאליק

הַכְּנִיסִינִי תַּחַת כָּנָפְךָ,
וְהִי לִי אִם וְאַחוֹת,
וְהִי חִיקְךָ מְקַלֵּט רֹאשִׁי,
קַן-תְּפִלוֹתֵי הַגִּדְּחוֹת.

וּבְעֵת רַחֲמִים, בֵּין-הַשְּׁמָשׁוֹת,
שְׁחִי וְאַגֵּל לָךְ סוּד יְסוּרִי:
אוֹמְרִים, יֵשׁ בְּעוֹלָם גְּעוּרִים –
הֵיכֵן גְּעוּרִי?

וְעוֹד רָז אֶחָד לָךְ אֶתְּנֶדָּה:
נִפְשִׁי נִשְׁרָפָה בְּלִהְבָּה;
אוֹמְרִים, אֵהְיָה יֵשׁ בְּעוֹלָם –
מִה-זֹּאת אֶהְבָּה?

הַכּוֹכָבִים רָמוּ אוֹתִי,
הָיָה חֲלוֹם – אֵךְ גַּם הוּא עָבַר;
עֲתָה אֵין לִי כְּלוֹם בְּעוֹלָם –
אֵין לִי דָבָר.

הַכְּנִיסִינִי תַּחַת כָּנָפְךָ,
וְהִי לִי אִם וְאַחוֹת,
וְהִי חִיקְךָ מְקַלֵּט רֹאשִׁי,
קַן-תְּפִלוֹתֵי הַגִּדְּחוֹת.

In your opinion, is the poem "הַכְּנִיסִינִי תַּחַת כָּנָפְךָ" a love poem? Explain, giving an example/examples to support your answer.

5. Read the following poem and answer the question below.

צִפְרָת / חיים נחמן ביאליק

- בית 1 כל-העולם טובע באור ובשיר,
אוֹצְרוֹת חַיִּים לֹא-שִׁעְרָתִים מִסְבִּיב מִתְרַחֲשִׁים,
ובמשעל הנמתח בין יער וגיר
שנינו הולכים ומחשים.
אנו הולכים והולכים, לשבילנו אין קץ,
אֶפְסוֹנוֹ שִׁבְלִים, כְּתוּרֵנוֹ צִפְרוֹת,
ובחניתות של-זהב יפגענו כל-עץ
ובצאלי צמרות.
- בית 2 הדמות כרוב אם עב קלה ברום עולם רפרפה?
אף גם-היא חיש הפליגה למדינת הים –
ואת-הרהורי הטוהר כמוה ורם
נשאָה עִמָּה לְנִצָּח על-כתפה.
ושוב זהר רקיע, ושוב תכלת בלי-סוף,
את הולכת בראש ואני כרוך אחריך,
ובקמותי המלאות השתרע הנוף,
והכל בהיר בו כמו בציניף.
- בית 3 רגע אחד לי נדמה: ביצר הלז,
המאפיל ומשיב צנתו עלינו,
גנוז מטמון מסתרים, המשמר מאז
ומעולם לשנינו –
פתאם רחפה הקמה – ומפה אלי-פה
עבר רטט קרנים על-פני האוקינוס.
הו, מי השליג עלינו – ובשפע כזה,
חיל צפרות לבנות?
- בית 4 והנה נקלעה צִפְרָת כְּפָרַח בְּקֶצֶה
שֶׁצֶר מִחֻלְפֶּתֶךָ הַמְפֹּנָה עַל-הַמְחֻגָּרֶת,
וכמו רמזה לי: בהור, קום שקה-לה, ודמה
אלי הצִפְרָת!
אולם את – ההרגשת בצִפְרָת נבי?
ההרגשת, כי גם-נפשי נתונה בשבי,
ומפרפרת ותלואה, ומצפה לישועה
במחלפתך הקלועה?
- בית 5 ובציניף שוב אציץ ואבקש שם תשובה –
ובכתחלה הן צנועות, שתי יוני החן;
מה-לי צניעות ציניף – ומחלפתך משובה,
היא אומרת לי: הן!
מהרי, מהרי, אחותי, נבואה היערה,
תחת חפת אשירי לך כל-נפשי אפיקה,
ואת-כל-אהבתי התלויה בשערה
נמית שנינו בנשיקה.

Explain the fourth stanza [בית] of the poem (which begins with the words "והנה נקלעה צִפְרָת") and explain how the image [תמונה] it describes reflects the poet's emotions, as expressed in the poem. Bring an example/examples to support your answer.

6. Read the following poem and answer the question below.

עם דמדומי החמה / חיים נחמן ביאליק

הם האיים הרחוקים, העולמות הגבוהים זו בחלומות ראיונים; שעשוננו לגרים תחת כל-השמים, ותיינו – לגיהנום.	עם דמדומי החמה אל-החלון נא-גשי ועלי התרפקי, לפתי היטב צנארי, שימי ראשך על-ראשי – וכה עמי תדבקי.
המה איי-הזהב זו צמאנו אליהם כאל ארץ מולדת; שכל-כוכבי הליל רמזו לנו עליהם באור קרן רועדת.	ומחשקים ודבקים, אל-הזהר הנורא דומם נשא עינינו; ושלחנו לחפשי על-פני ימי האורה כל-הרהורי לבנו.
ועליהם נשאנו בלי-רע ועמית כשני פרחים בציה; כשני אבדים המבקשים אבדה עולמית על-פני ארץ נכריה.	והתנשאו למרום ביעף שוקק פיונים, ובמרחק יפליגו, יאבדו; ועל-פני רכסי ארגמן, אי-זהר אדמונים, ביעף דומם ירדו.

This poem describes a type of journey.

Explain the meaning of this journey, giving an example/examples. In your answer, describe the different stages of the journey.

20th-Century Poetry

Poetry of the First Half of the 20th Century

The Poetry of Rachel

7. Read the following poem and answer the question below.

רק על עצמי / רחל
רק על עצמי לספר ידעתי.
צר עולמי פעולם נמלה,
גם משאי עצמתי כמוה,
רב וכבד מכתפי הדלה.

גם את דרכי – כדרכה אל צמרת –
דרך מכאוב ודרך עצל,
יד ענקים זדונה ובוטחת,
יד מתפדחת שמה לאל.

כל ארחותי הליו והדמיע
פחד טמיר מיד ענקים.
למה קראתם לי, חופי הפלא?
למה כזבתם, אורות רחוקים?

According to this poem, what difficulties and obstacles has the poet faced in her life?

Explain how the imagery [לשון ציורית] used in the poem helps to express these difficulties and obstacles. Bring examples to support your answer.

8. Read the following poem and answer the question below.

פגִישָׁה, חֲצִי פגִישָׁה / רחל

פגִישָׁה, חֲצִי פגִישָׁה, מִבֶּט אֶחָד מְהִיר,
קִטְעֵי נִיבִים סְתוּמִים — זֶה דִּי...
וְשׁוֹב הַצִּיף הַכֹּל, וְשׁוֹב הַכֹּל הַסָּעִיר
מְשַׁכֵּר הָאֲשֶׁר וְהַדָּוִי.

אִף סֶכֶר שְׂכָחָה — בְּנִיתִי לִי מִגֵּן —
הִנֵּה הִיא כְּלֹא הִיא.
וְעַל בְּרָכִי אֶכְרַע עַל שְׂפַת אֶגֶם סוּאֵן
לְשִׁתּוֹת מִמֶּנּוּ לְרִנָּה!

What emotional process is described in this poem? Explain, bringing an example/examples to support your answer.

9. Read the following poem and answer the question below.

בְּאַחַד גִּלְגּוּלֵי / רַחַל

הִהְיִיתִי תָהָה בֵּין תִּזוֹת הַשָּׂדֶה
בְּיָמִים רְחוּקִים, בְּאַחַד גִּלְגּוּלֵי ?
וּמָאֵז לִי קִרְבַּת הָאָחוֹת לְחִי
וְאֵימַת הָאָדָם הָרוֹדָה ?

אֶפְרַת הַנוֹצָה וְחֶסֶרֶת הַמָּגֶן
גִּלְגָּלֶה-פְּרָפְרָה בִּי נִשְׁמַת צָפוֹר ?
מִנְגִּינָה עִגְמוּמִית, אֶהְבֵּת הַדְּרוֹר —
הֵן מִמֶּנָּה, מִמֶּנָּה שְׁתִּיהֶן.

וְאוּלֵי בְּגִלְגּוּל הַרְחוּק־קָדוּם
הִיִּיתִי גִבְעַל־עֲשׂוּבִים יִרְקָרֵק ?
וְלָכֵן בְּאִמִּי־אֲדָמָה אֲדִבֵּק,
וּמְנוּחִי בְּחִיקָה הַשְּׁחוּם.

The poet uses the idea of reincarnation [גלגול] to express her world.
Explain this statement, bringing an example/examples to support your
answer.

10. Read the following poem and answer the question below.

מיכל / רחל

ותאהב מיכל בת שאול את דוד — ותבז לו בלבה

(ש"א, י"ח, כ'; ש"ב, ו', ט"ז)

מיכל, אחות רחוקה! לא נתק חוט הדורות,
לא שָׁלְטוּ בְּכַרְמֶךָ הַנוֹגָה תְּרִלִי הַזָּמָן,
עַל פְּתִיחַ מִשְׁנֶיךָ לֹא דָחוּ פְּסִי אֲרָגְמָן
וְצִלְצוֹל אֲצָעֵדוֹת וְהִבֵּךְ עוֹד הָאֵזֶן תִּקְלָט.

לֹא אַחַת רָאִיתִיךָ נִצְבֶּת לְיַד הָאֶשְׁנָב,
בְּעֵינֶיךָ הִיפָּה מְהוֹלִים גִּאָוָה וְרֵךְ;
מיכל, אחות רחוקה, אֲנִי עֲצוּבָה בְּמוֹךְ,
בְּמוֹךְ גְּדוֹנָתִי לְבוֹז לְאִשּׁוֹר אֶהֱב.

Closeness and distance [קרבה ומרחק] characterize the relationship between the poet and Michal.

Explain this statement, bringing an example/examples to support your answer.

Poetry of the Second Half of the 20th Century

If you choose to answer a question from this section, answer one question on a topic that you studied.

Identity [זהויות]

11. Read the following poem and answer the question below.

אודיסס / חיים גורי
ובשובו אל עיר מולדתו מצא ים
ודגים שונים ועשב צף על הגלים האפסיים
ושמש נחלשת בשולי שמים.

טעות לעולם חוזרת, אמר אודיסס בלבו העיף
וחזר עד פרשת-הדרכים הסמוכה לעיר השכנה,
למצא את הדרך אל עיר מולדתו שלא היתה מים.

הלך עיף כחולם ומתגעגע מאד
בין אנשים שדברו וזנית אחרת.
המלים שנטל עמו כצידה לדרך המסעות, גועו בינתים.
רגע חשב כי נרדם לימים רבים
וחזר אל אנשים שלא תמחו בראותם אותו
ולא קרעו עינים.

הוא שאל אותם בתנועות והם נסו להבין אותו
מתוך המרחקים.
הארגמן הסגיל והלך בשולי אותם שמים.

קמו המבגרים ונטלו את הילדים שעמדו סביבו במעגל
ומשכו אותם.
ואור אחר אור הצהיב בבית אחר בית.

בא טל וירד על ראשו.
באה רוח ונשקה לשפתיו.
באו מים ושטפו רגליו כאבריקליה הזקנה
ולא ראו את הצלקת.
והמשיכו במורד כדרך המים.

When Odysseus [אודיסס] returns to his hometown, he feels like a stranger.
How is this expressed in the poem? Explain, bringing an example/examples
to support your answer.

12. Read the following poem and answer the question below.

יוֹנָתָן / יונה וולך
אֲנִי רָץ עַל הַגָּשֶׁר
וְהַיְלָדִים אַחֲרַי
יוֹנָתָן
יוֹנָתָן הֵם קוֹרְאִים
קֶצֶת דָּם
רַק קֶצֶת דָּם לְקִנּוּי הַדְּבִשׁ
אֲנִי מִסְפִּים לְחוֹר שֶׁל נֶעֱזַ
אֲבָל הַיְלָדִים רוֹצִים
וְהֵם יְלָדִים
נֶאֱנִי יוֹנָתָן
הֵם כּוֹרְתִים אֶת רֹאשִׁי בַּעֲנָף
גְּלִדְיוֹלָה וְאוֹסְפִים אֶת רֹאשִׁי
בְּשֵׁנִי עֲנֵפִי גְלִדְיוֹלָה וְאוֹרְזִים
אֶת רֹאשִׁי בְּגִיר מְרֹשָׁרֵשׁ
יוֹנָתָן
יוֹנָתָן הֵם אוֹמְרִים
בְּאַמַּת תְּסַלַּח לָנוּ
לֹא תֵאָרְנוּ לַעֲצָמָנוּ שְׂאֵתָה כְּזֶה.

Describe the scene of the chase in the poem. Explain how this image [תמונה] expresses the relationship between the individual and society.

What is Love?

13. Read the following poem and answer the question below.

כָּאֲשֶׁר הָיִיתָ פֹּה / זֵלֶדָה

כָּאֲשֶׁר הָיִיתָ פֹּה
וּמִבְטָךְ הַחוּם מִגֵּן עָלַי
וּמִחֲשׁבוֹתַי נִזְנָה
פָּתַע
כָּנָף אֶל כָּנָף.

כָּאֲשֶׁר הָיִיתָ עִמָּדִי
בְּתוֹךְ הַדְּבָרִים הַחוֹלְפִים
הָיוּ הַקִּירוֹת בְּנֵי-בֵית קְשִׁישִׁים
שֶׁסָּפְרוּ מַעֲשִׂיּוֹת עֲתִיקוֹת
בְּעֶרֶב
כָּאֲשֶׁר שְׁתִּינוּ תֵּה.

עָכְשׁוּ הַקִּירוֹת אֵינָם מְחֹסֶה
הֵם הִסְתַּגְּרוּ בְּשִׁתְּקָתָם
וְלֹא יִשְׁגִּיחוּ בְּנִפְלִי
עָכְשׁוּ הַקִּירוֹת סִיד וּמֶלֶט
יְסוֹד זָר
חָמַר לֹא עֹנָה בְּמוֹת.

What is love, according to the writer of this poem?

Explain and bring an example/examples to support your answer, based on the visual images in the poem.

14. Read the poem and answer the question that follows.

וְכָל הַנָּשִׁים אָמְרוּ / יְהוּדָה עֲמִיחִי
וְכָל הַנָּשִׁים אָמְרוּ, אוֹתִי אֶהֱבָה יוֹתֵר מִכֶּלֶךְ,
וְרַק אֲבִישָׁג הַשּׁוֹנְמִית, הַנֶּעֱרָה שִׁבְעָה אֱלֹיו בְּזִקְנָתוֹ
לְחֵמֶם אוֹתוֹ, אָמְרָה: אֲנִי חֲמַמְתִּי אוֹתוֹ, וְלִטְפַּתִּי
אֶת כָּל צִלְקוֹת הַקָּרֵב וְצִלְקוֹת הָאֲהָבָה,
מִשְׁחַתִּי אוֹתוֹ בְּשֶׁמֶן, לֹא לְמִלּוּכָה, אֲלָא לְמִרְפָּא,
וְלֹא שְׁמַעְתִּי אוֹתוֹ מִנְּגִן וְיֶשֶׁר, אֲבָל נִגְבַּתִּי אֶת פִּיו
נָטוּל הַשָּׁנִים, אַחֲרֵי שֶׁהֶאֱכַלְתִּי אוֹתוֹ דִּיסָה מִתּוֹקָה.
לֹא רָאִיתִי אֶת יָדָיו בְּקָרֵב אֲבָל נִשְׁקַתִּי
אֶת יָדָיו הַלְּבָנוֹת וְהַזָּקֵנוֹת.
אֲנִי כִבְשֵׁת הָרֶשׁ, חֲמָה וּמִלֵּאת חֲמָלָה,
אֲנִי בָאתִי אֵלָיו מִן הַמִּרְעָה
כְּמוֹ שֶׁהוּא בָא אֶל הַמִּלּוּכָה מִן הַמִּרְעָה
אֲנִי כִבְשֵׁת הָרֶשׁ שֶׁקָּמָה מִן הַמָּשָׁל
וְאֲנִי שִׁלָּה עַד מוֹת יִפְרִיד בֵּינֵינוּ.

Describe the contrast between Avishag the Shunamite and "כל הנשים", according to this poem, and explain what is distinctive about Avishag's love for David.

Living in the Land of Israel

15. Read the following poem and answer the question below.

יְרֵשָׁה / חיים גורי
הָאֵיל בָּא אַחֲרָיו.
וְלֹא יָדַע אֲבָרְהָם כִּי הוּא
מְשִׁיב עַל שְׂאֵלַת הַיֶּלֶד,
רֹאשִׁית-אוֹנוֹ בְּעֵת יוֹמוֹ עָרַב.

נִשָּׂא רֹאשׁוֹ הַשָּׁב.
בְּרֹאוֹתָיו כִּי לֹא חָלַם חֲלוֹם
וְהַמְלֵאךְ נָצַב —
נִשְׁרָה הַמַּאֲכָלֶת מִיָּדוֹ.

הַיֶּלֶד שֶׁהִתַּר מֵאֲסוּרָיו
רָאָה אֶת גֵּב אָבִיו.

יֶצֶק, כְּמִסְפָּר, לֹא הֶעֱלָה קֶרֶן.
הוּא חֵי יָמִים רַבִּים,
רָאָה בְּטוֹב, עַד אוֹר עֵינָיו כָּהָה.

אָבֵל אֶת הַשָּׂעָה הַהִיא הוֹרִישׁ לְצִאֲצָאִיו.
הֵם נוֹלָדִים
וּמַאֲכָלֶת בְּלָפֶם.

What aspect of life in *Eretz Yisrael* is expressed in the poem? Explain and bring an example/examples to support your answer.

16. Read the following poem and answer the question below.

שיר בבקר בבקר / אמיר גלבוע

פְּתָאֵם קָם אָדָם בְּבֶקֶר וּמִרְגִּישׁ כִּי הוּא עִם וּמִתְחִיל לָלֶכֶת
וּלְכֹל הַנִּפְגֵּשׁ בְּדַרְכּוֹ קוֹרֵא הוּא שְׁלוֹם.
דְּגָנִים עוֹלִים מוֹל פָּנָיו מִבֵּין חֲרִיצֵי הַמְדַּרְכֹּת
וְנִיחוּחוֹת לְרֹאשׁוֹ מְדִיפִים עֲצֵי אֲזָדָרְכֹת.

הַטְּלָלִים רוֹסְסִים וְהָרִים רְבּוּא קְרִנִּים – הֵם יוֹלִידֵי חֶפֶת-שִׁמְשׁ לְכָלִּילוֹתָיו.
וְהוּא צֹחֵק גְּבוּרָת דּוֹרוֹת מִן הָהָרִים
וְנִכְלָמוֹת מִשְׁתַּחֲוֹת הַמְלָחְמוֹת אֲפִים
לְהוֹד אֶלֶף שָׁנִים מִפְּכוֹת בְּמִסְתָּרִים.

אֶלֶף שָׁנִים צְעִירוֹת לְפָנָיו –
בְּפֶלֶג צוּנָם.
בְּשִׁיר רוּעִים.
בְּעֶנְף.

פְּתָאֵם קָם אָדָם בְּבֶקֶר וּמִרְגִּישׁ כִּי הוּא עִם וּמִתְחִיל לָלֶכֶת
וְרֹאֶה כִּי חֹזֵר הָאָבִיב כְּמוֹ הוֹרִיק שׁוֹב אֵילָן מִן הַשְּׁלָכֹת.

Describe how the poet experiences life in *Eretz Yisrael* and explain two of the literary techniques [דרכי עיצוב] used to portray this experience.

Holocaust Poetry

17. Read the following poem and answer the question below.

יִצְחָק / אֲמִיר גִּלְבֵּעַ
לְפָנוֹת בִּקְרֵי טִילָה שְׁמֶשׁ בְּתוֹךְ הַיַּעַר
יַחַד עָמִי וְעַם אֲבָא
וַיִּמְיֵנִי בְּשִׁמְאָלוֹ.

כְּבָרְק לְהִבָּה מְאֻכָּלֶת בֵּין הָעֵצִים.
וְאֲנִי יָרֵא כָּל־כֶּף אֶת פַּחַד עֵינָי מוֹלֵדִים עַל הָעָלִים.

אֲבָא אֲבָא מִהֵר וְהִצִּילָה אֶת יִצְחָק
וְלֹא יִחַסֵּר אִישׁ בְּסַעֲדַת הַצְּהָרִים.

זֶה אֲנִי הַנֶּשְׁחָט, בְּנִי,
וְכָבֵד דָּמִי עַל הָעָלִים.
וְאֲבָא נִסְתַּם קוֹלוֹ.
וּפָנִיו חֲנֻרִים.

וְרִצִּיתִי לִצְעֵק, מְפֻרָּר לֹא לְהֶאֱמִין
וְקוֹרֵעַ הָעֵינִים.
וְנִתְעוֹרְרָתִי.

וְאֶזְלַת־דָּם הָיְתָה יַד יָמִין

Explain the role of the biblical story in the portrayal of the experience of the son-narrator who survived the Holocaust. Bring an example/examples to support your answer.

18. Read the following poem and answer both items, א and ב, below.

שם, אִמְרָתִי / טוביה ריבנר
יָצָאתִי מִבֵּיתִי לְהִרְאוֹת לְבָנִי אֶת מְקוֹם מוֹצְאִי.
שֵׁם, אִמְרָתִי, שָׁכַבְתִּי עַל הָאָרֶץ
אֶבֶן לְמִרְאֵשׁוֹתֵי גִמּוּד מִן הָעֵשֶׁב
כְּעֹפֵר הָאָרֶץ
הַכֹּל שֵׁם וְשִׁמְר.

עֲבַרְנוּ בְּהָרִים וּבִיעָרוֹת וּבְעָרִים שֶׁהָיוּ
מַעְרוֹת וְהַמִּים נָקוּוּ בְּדֶרֶךְ וְהַכְּבִישִׁים הָיוּ רָעִים.
הַמְכוֹנִית דָּלְגָה עַל הַבּוֹרוֹת.

בְּאוֹר הַנוּטָה הִגְעָנוּ לְעִיר מוֹצְאִי.
מָה הָאוֹיֵר הַמְתוֹק הַזֶּה? שׁוֹאֲלִים בָּנִי.
מָה הַטֵּיחַ הַנוֹפֵל מִהַקִּירוֹת?

אֵין דָּבָר, הִגִּידָה הַיְשִׁישָׁה בַּחֲלוֹן.
כָּאֵן גַּם הָעֵתִיד עָבָר. וְסָגְרָה אֶת עֵינֶיהָ הַיְבָשׁוֹת
כְּעוֹף הָעוֹלָה וְקוֹפֵל אֶת כְּנָפָיו וְצוּלָל.

כָּאֵן נוֹלְדָתִי, אִמְרָתִי לְבָנִי.
הוֹרִי וְחִקְנִי נוֹלְדוֹ כָּאֵן קְרוֹב.
נוֹלְדִים. כָּאֵן הָיָה בֵּית
אִמְרָתִי לְבָנִי וְהָרוּחַ עָבְרָה
בֵּינוֹ לְבֵין הַמַּלְאִכִּים.

יָצָאתִי לְהִרְאוֹת לְבָנִי אֶת מְקוֹם מוֹצְאִי, וּמָתִי
נֹאכַל, שׁוֹאֲלִים בָּנִי, וְאִיפֹה
נָלוֹן?

- א. Explain the journey described in the poem.
Was the goal of the journey attained? Explain your answer. (6 points)
- ב. Choose two rhetorical devices [אמצעים רטוריים] used in the poem and explain how they help us to understand the meaning of the poem.
(6 points)

Note! Do not use examples from the same work in more than one answer.

Part II – Short Story

Answer two of the questions 19-21 (each question – 12 points; total – 24 points).

Note! For questions 19 and 20, do not base your answers on the story "אח קטן" רונית מטלון.

19. Describe a relationship of closeness or distance (or a combination of the two) between characters in a short story that you studied. Explain how the ending of the story helps us to understand this relationship.

20. The literary techniques [דרכי העיצוב] used in a short story help to portray the story's meaning.

Choose a short story that you have studied and two of the following literary techniques: foreshadowing [רמזים מטרימים (מקדימים)], descriptions of the setting and scenery, symbolic objects, or the story's title (if it has any significance).

Write about the literary techniques that you chose and explain how they help to portray the meaning of the story that you chose.

"אח קטן" / רונית מטלון

21. Describe the relationship between Niso [ניסון] and Rachel and the relationship between Niso and Chani. Explain how these relationships help to portray the character of Niso, the teenager.

Part III – Drama

Answer one of the questions 22-32 (26 points).

Note: For Questions 22-30, your answer must be based only on a tragedy by Sophocles or a tragedy by Shakespeare.

Sophocles' Tragedies: "אנטיגונה", "אדיפוס המלך"

22. One of the purposes of a Greek tragedy was to educate the public.

Explain how the behavior, choices and fate of the tragic hero in a tragedy you studied ("אנטיגונה" or "אדיפוס המלך") help to achieve this purpose.

Sophocles' Tragedies

"אנטיגונה"

23. Describe the relationship between two relatives in the tragedy "אנטיגונה" and explain how the central conflict of the play is expressed in this relationship.

"אדיפוס המלך"

24. At the end of the tragedy "אדיפוס המלך", Creon [קראון] advises Oedipus: "Don't seek to control everything" ["אל תשתוקק לשלוט בכול"]. Explain what caused Creon to say this to Oedipus and how these words relate to the sin of hubris [חטא הגאווה] and Oedipus' tragic fate.

Shakespeare's Tragedies: "המלט", "המלך ליר", "מקבת", "אותל", "רומיאו ויוליה"

25. A combination of the hero's character traits and external elements lead to the tragic fate of the hero.

Explain this statement, giving an example/examples from the tragedy that you studied.

26. *Hamlet* ["המלט"]

Mistrust and suspicion drive the tragic plot of the play *Hamlet* and characterize the relationships between the characters.

How is this expressed in the plot of the tragedy? Explain and bring examples to support your answer.

27. *King Lear* ["המלך ליר"]

Describe the storm scene in the third act of the play and explain the meanings of the storm in the context of the play as a whole.

28. *Macbeth* ["מקבת"]

Macbeth is the main tragic hero of the play.

In your opinion, is Lady Macbeth a tragic heroine? Explain your answer, giving an example/examples. Base your answer on the characteristics of a tragic hero.

29. *Othello* ["אותל"]

How is love portrayed in the tragedy *Othello*?

Explain the role of loving relationships in the development of the tragic plot of this play. Give an example/examples to support your answer.

30. *Romeo and Juliet* ["רומיאו ויוליה"]

The tragic plot of *Romeo and Juliet* swings between great love and great hate.

Explain this statement, basing your answer on two scenes from the play.

Modern Play

Note: You must base your answers to Questions 31 and 32 only on a modern play (from the 19th or 20th century).

31. Describe the opening and the ending of the modern play you studied.

Explain how the characters' situation (mental state, social and family situation, etc.) at the beginning and the end of the play help to portray the play's meaning.

32. Who is the strongest, most influential character in the play you studied?

Explain how this character influences the other characters in the play and affects the development of the plot.

Part IV – Novel, Novella and Other Fiction

Answer one of the questions 33-34 (26 points).

- 33.** The family background and/or the social background of the hero of a piece of literature affect/s his actions and his deeds. Explain this statement, giving an example/examples. Base your answer on a novel, novella or other work of fiction that you studied.
- 34.** Present a character, event or idea that especially aroused your interest in a novel, novella or other work of fiction that you studied. Explain what it was about this character, event or idea that aroused your interest and why. Base your answer on examples from this work of fiction.

Good Luck!

All rights reserved by the State of Israel.
No part of this document may be copied or disseminated
without permission from the Ministry of Education.

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך